

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เศรษฐกิจไทยในไตรมาสสามปี 2550 ขยายตัวร้อยละ 4.9 สูงกว่าร้อยละ 4.3 ในไตรมาสสองและร้อยละ 4.2 ในไตรมาสแรก จากการใช้จ่ายและการลงทุนภาคเอกชนที่ปรับตัวดีขึ้น และการเบิกจ่ายงบประมาณเพิ่มขึ้นมาก รวมทั้งการส่งออกยังขยายตัวได้ในเกณฑ์ดีแม้ว่าจะเริ่มชะลอตัวรวม 3 ไตรมาสแรกเศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 4.5 ในภาพรวมคาดว่าเศรษฐกิจไทยปี 2550 จะขยายตัวได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.5 โดยที่การส่งออกเป็นตัวขับเคลื่อนหลักแม้ว่าจะมีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงในช่วงครึ่งหลังของปีเนื่องจากเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ในขณะที่การใช้จ่ายและการลงทุนภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้นในครึ่งหลังของปี อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยทั้งปีจะเท่ากับร้อยละ 2.3 คุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 6.0 ของ GDP และอัตราการว่างงานจะยังต่ำร้อยละ 1.5 อย่างไรก็ตาม ในปี 2551 คาดว่าเศรษฐกิจโดยรวมของไทยจะขยายตัวร้อยละ 4.0-5.0 โดยที่อุปสงค์ภายใน ประเทศขยายตัวได้ดีขึ้นและชัดเจนผลกระทบจากการส่งออกชะลอตัว และการขยายตัวของเศรษฐกิจจะมีลักษณะที่สมดุลมากขึ้น ปัจจัยภายในประเทศมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยต่ำ อัตราการว่างงานต่ำ การดำเนินนโยบายงบประมาณขาดดุล และความแน่นอนในด้าน การเมืองจะมีผลให้ความเชื่อมั่นของประชาชนดีขึ้น แต่แรงกดดันจากต้นทุนราคาน้ำมันจะทำให้ อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 3.0-3.5 และมีความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกทั้งราคาน้ำมันที่ สูงขึ้นและการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก (ภาวะเศรษฐกิจไทย ไตรมาส 3 และแนวโน้มปี 2550 – 2551, สำนักวางแผนเศรษฐกิจมหภาค)

กระเจี๊ยบเขียวเป็นผักส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย ในแต่ละปีมีการส่งออกกระเจี๊ยบเขียวสด และแช่แข็งไปต่างประเทศ ปริมาณปีละ 300 ล้านบาท โดยตลาดหลัก คือ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งในแต่ละปีประเทศญี่ปุ่นมีการนำเข้ากระเจี๊ยบเขียวจากไทยถึงประมาณร้อยละ 90 ของการนำเข้าทั้งหมดในรูปผักสดและแช่แข็ง แหล่งผลิตที่สำคัญได้แก่ ราชบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี นนทบุรี กาญจนบุรี และอ่างทอง พื้นที่ปลูกรวม 14,236 ไร่ ผลผลิตรวม 12,000 ตันเศษ ผลผลิตเฉลี่ย 4,500 กก./ไร่ แต่มีผลผลิตที่ตรงตามมาตรฐานการส่งออกเพียง 40% เท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอกับความ ต้องการของตลาด สาเหตุสำคัญ คือ ปัญหาการระบาดของโรคและแมลง (ข้อมูลออนไลน์, กรมส่งเสริมการเกษตร, 2550. (www.doae.go.th/กระเจี๊ยบเขียว))

ปัจจุบันแม้จะมีการเปิดตลาดการค้าเสรี ตามข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (WTO) แต่ยังมีภารกิจกันทางการค้าโดยใช้มาตรการอื่น ๆ โดยเฉพาะมาตรการความปลอดภัยด้านอาหาร หรือ FOOD SAFETY มาบังคับใช้ซึ่งจะเห็นได้ว่าในช่วงที่ผ่านมาประเทศญี่ปุ่นได้ใช้มาตรการดังกล่าวเป็นข้อต่อรองและกีดกันทางการค้ากับประเทศไทยมาโดยตลอด ด้วยข้ออ้างต่างๆมากมายไม่ว่าจะเป็นเรื่องสารเคมีตกค้าง ขบวนการผลิตที่สะอาดปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ทางกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานระบบการผลิตสินค้าเกษตร ตรวจสอบและให้การรับรองมาตรฐาน

การผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม (GAP : Good Agricultural Practices) หรือเป็นการควบคุมคุณภาพในขั้นตอนการผลิต มีคำจำกัดความหมายถึงแนวทางในการเกษตรกรรมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และกระบวนการผลิตต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภคมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเกิดความยั่งยืนในการเกษตร และไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม การผลิตดังกล่าวมีการแนะนำของทางราชการ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้เกษตรกรปฏิบัติได้ภายใต้สถานะที่เป็นจริง และเหมาะสมแก่สภาพท้องถิ่นและภูมิประเทศเนื่องจากขั้นตอนการผลิตทางการเกษตรบางขั้นตอนอาจก่อให้เกิดปัญหาทำให้ผลผลิตที่ได้ นั้น ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เช่น การป้องกัน กำจัดศัตรูพืช อาจมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีอันตราย และมีสารพิษตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค หรืออาจมีเชื้อโรคติดได้ ดังนั้นจำเป็นต้องมีการแนะนำแนวทางการผลิตที่ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัยสำหรับกระเจียบเขียว : Good Agricultural Practice For Fresh Okra เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว

ประเทศคู่แข่งในการส่งออกที่สำคัญของไทยได้แก่ ฟิลิปปินส์ สำหรับ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอีกแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ไม่มีปัญหาเรื่องภัยทางธรรมชาติ อีกทั้งยังสามารถรวบรวมได้จากหลายพื้นที่ ทั้งราชบุรี นครปฐม และเขตกรุงเทพมหานคร รวมถึงการขนส่งก็สะดวกไม่ว่าจะส่งไปยังสนามบิน หรือ ส่งไปยังโรงงานแปรรูปต่างๆ ในปี 2548 มีเกษตรกรปลูกกระเจียบเขียว 116 ราย มีพื้นที่ปลูกกระเจียบเขียว 285 ไร่ ผลผลิต 346 ตัน (สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 5)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาถึงความคิดเห็นด้านการจัดการของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจียบเขียวในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อการส่งออกต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อทราบถึงระดับความพร้อมและการรับรู้ของเกษตรกรที่มีต่อระบบนี้ รวมทั้งเป็นแนวทางให้กับบริษัทผู้ส่งออก และรัฐบาลในการวางกลยุทธ์ แผนนโยบายในการส่งเสริม และสนับสนุนเกษตรกรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวในอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาครต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการผลิตกระเจี๊ยบเขียว
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียวของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวในอำเภอบ้านแพ้วจังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออกต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียว
2. ทราบปัญหาและอุปสรรคต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียว
3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับบริษัทผู้ส่งออกและหน่วยงานภาครัฐในการเตรียมความพร้อมของเกษตรกรผู้ปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออกต่อการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียว

นิยามศัพท์

ความคิดเห็น หมายถึง การรับรู้ ความเข้าใจ การเตรียมตัว ในการตอบสนองต่อกิจกรรมที่จะตามมา

กระเจี๊ยบเขียว หมายถึง กระเจี๊ยบเขียวที่ปลูกเลี้ยงเพื่อมีวัตถุประสงค์หลักในการตัดฝักขายให้กับบริษัทผู้ส่งออก

การผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมสำหรับการปลูกกระเจี๊ยบเขียว (Good Agricultural Practice Okra) หมายถึง แนวทางในการทำการเกษตรกรรมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐานการปลูกกระเจี๊ยบเขียวเพื่อการส่งออก ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน และขบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม